

Tulevaisuuspäivä 15.11.2025

Raportti ja yhteenveto muutosehdotuksista

Strategian valmistelun tukiryhmä 2025

Sisällys

Yhteenveto palautteesta

Tulevaisuuspäivän
työskentelyiden rakenne

Koosteet teemaryhmistä

Seuraavat askeleet

Yhteenveto palautteesta

Tulevaisuuspäivä koettiin yleisesti ottaen onnistuneeksi

Kysymys	Keskiarvo (1–5)	Vastaajien lkm
Miten onnistuimme yleisesti ottaen Tulevaisuuspäivän toteutuksessa?	4,4	20
Miten hyvin tapahtuma edisti yhteistä keskustelua ja verkostoitumista?	4,4	15
Kuinka hyvin tapahtuman käytännön järjestelyt (tilat, aikataulu, tekniikka, ruokailu) toimivat?	4,5	16

Nostoja avoimesta palautteesta

- Tutkimusdatan käyttö sekä keskeisten kohderyhmien esiin nostaminen keräsivät kiitosta
- Keskusteluja, oppien jakamista ja käytännön ratkaisujen etsimistä nuorten ja nuorten aikuisten sekä maahanmuuttajataustaisten tavoittamiseen tulee jatkaa edelleen
- Päivän koettu onnistuminen riippui ryhmästä – keskustelu pienryhmissä oli eritasoista konkretialtaan ja kehittämisotteeltaan
- Muutama koki, että päivän tarkoitus ja vaikuttavuus olivat epäselviä ja osallistujamäärä jäi kutsuttujen määrään nähden pieneksi

Tulevaisuuspäivän työskentelyiden rakenne

Tulevaisuuspäivän työskentelyt rakentuivat kuudelle teemalle

VALINNAT | VAL

1. Kielellinen ja kulttuurinen moninaisuus | Språklig och kulturell mångfald

2. Nuoret ja nuoret aikuiset | Ungdomar och unga vuxna

3. Hyvän tekemisen verkostot ja kumppanuudet | Nätverk och partnerskap för att göra gott

4. Toivon teot ja sosiaalinen kestävyys | Hoppets gärningar och social hållbarhet

VISIO | VISION

5. Jäsenmäärän kasvu ja muuttoliike Helsinkiin | Medlemsökning och inflyttning till Helsingfors

6. Ekologinen, taloudellinen ja hallinnollinen kestävyys | Ekologisk, ekonomisk och administrativ hållbarhet

Tulevaisuuspäivän tavoitteet ja aikataulu

Tulevaisuuspäivän jälkeen olemme...

- **keskustelleet** seurakuntien ja yhteisten palveluiden aikaansaannoksista ja onnistumisista suhteessa Kirkko Helsingissä -strategian visioon ja valintoihin
- **käyneet läpi** strategian vision ja valintojen alatavoitteet sekä tunnistanee päivitystarpeet
- **valinneet alustavat päivitetyt alatavoitteet** jatkokäsittelyä varten.

Klo/Kl.	Ohjelma/Program
9.30	Aamukahvi <i>Morgonkaffe</i>
10.00	Aamuhartaus <i>Morgonandakt</i> Tervetulosanat <i>Välkomstord</i>
10.20	Johdanto <i>Introduktion</i>
10.30	Pyöreän pöydän keskustelut (kierros 1) <i>Rundabordsdiskussioner (omgång 1)</i>
12.00	Lounas <i>Lunch</i>
13.00	Pyöreän pöydän keskustelut (kierros 2) <i>Rundabordsdiskussioner (omgång 2)</i>
14.30	Yhteinen koonti <i>Gemensam sammanfattning</i>
15.00	Tilaisuuden päätös, iltapäiväkahvi <i>Avslutning, eftermiddagskaffe</i>

Työskentelyt toteutettiin pyöreän pöydän menetelmällä

Esittäytyminen ja katsaus faktoihin (10–15 min)

- Miksi tämä teema on strategisesti tärkeä?
- Mitä havainnot tarkoittavat meidän kannaltamme?

Mahdollisuudet, ideat ja esteet

- Mitä voisimme vahvistaa?
- Mitä mahdollisuuksia näemme?
- Mitä esteitä tunnistamme?

Alatavoitteiden tarkastelu ja toimenpide-ehdotukset

- Miten strategian tämänhetkiset alatavoitteet tukevat ymmärrystämme teemasta? Onko joissain alatavoitteissa tarkennettavaa?
- Mitä uusia mahdollisuuksia näemme kasvun tai kestävyden edistämiseen liittyen?

Teema Tema	Tila Rum	Puheenjohtaja Ordförande	Kirjuri(t) Sekreterare
1. Kielellinen ja kulttuurinen moninaisuus	Petäjä, 2. krs	Päivi Vähäkangas	Christina Elving-Andersén
2. Nuoret ja nuoret aikuiset	Sutinen, 2. krs	Wiking Vuori	Kristiina Vähäkangas
3. Hyvän tekemisen verkostot ja kumppanuudet	Tilannehuone, Stage, 2. krs	Riitta Asikanius	Lasse Mäki
4. Toivon teot ja sosiaalinen kestävyys	Tilannehuone, Pyöreä pöytä, 2. krs	Kalle Kuusniemi	Eeva Salonen
5. Jäsenmäärän kasvu ja muuttoliike Helsinkiin	Sonck, 2. krs	Kalle Sällström	Mikael Vanttinen
6. Ekologinen, taloudellinen ja hallinnollinen kestävyys	Maisema, 1. krs	Juha Silander	Riikka Mylly

Tulevaisuuspäivän tuotosten esittäminen

Tiivistys
tulevaisuuspäivän
keskusteluista

Yhteenveto keskustelusta

- Keitä haluamme tavoitella? Onko jäsenhankinta ykköstavoite vai haluammeko tukea ensisijaisesti kotoutumista
- Yhteiskunnassa on paljon vihaa ja vihapuhetta, miten kirkko voi toimia vastavoimana?
- Voisiko tätäkin kokonaisuutta ajatella kirkon esteettömyyden edistämisenä?

Strategian valinta 1: Toimimme monikielisenä hengellisenä yhteisönä

- Rakennamme monikielisiä, rohkeita ja syrjimättömiä hengellisiä yhteisöjä, joissa jokainen kokee itsensä tervetulleeksi, osalliseksi ja arvostetuksi. *(Arvioitu onnistuminen 2,7 / 5)*
- Lisäämme evankelis-luterilaisen kirkon kiinnostavuutta ja merkityksellisyyttä muuta kuin suomea tai ruotsia puhuvien helsinkiläisten keskuudessa *(Arvioitu onnistuminen 2,7 / 5)*
- Edistämme kristinuskon harjoittamista moniäänisesti / **luterilaisuuden pohjalta / monikielisesti**, jotta jokainen helsinkiläinen voi rakentaa ja vaalia omaa suhdettaan Jumalaan *(Arvioitu onnistuminen 3 / 5)*
- Toimimme aloitteellisena vaikuttajana myönteisen uskonnonvapauden ja **uskontojen välisen vuoropuhelun** toteutumisen puolesta ja pidämme huolta, ettei uskontoa käytetä oikeuttamaan vihapuhetta tai syrjintää *(Arvioitu onnistuminen 3,3 / 5)*

Konkreettiset ehdotukset alatavoitteen uudelleen muotoilemiseksi

Tulevaisuuspäivässä tehty arvio alatavoitteessa onnistumisesta, asteikolla 1-5 (1=heikosti, 5=erinomaisesti). Annettujen arvioiden keskiarvo.

Toimenpide-ehdotukset

- Tuemme kotoutumista ja edistämme selkosuomen, kuvatuen ja livetekstitysten käyttöä
- Vahvistamme vieraskielisten osallistumista päätöksentekoon (vieraskielisten vaikuttajaryhmä, seurakuntavaalit)

Keskeiset toimenpide-ehdotukset strategian toteutumisen edistämiseksi

Koosteet teemaryhmistä

Kielellinen ja kulttuurinen moninaisuus

Havainnot tilastoista ja tutkimuksista

- Helsingissä asui vuoden 2024 lopussa 139 832 muuta kuin kotimaisia kieliä puhuvaa. Ennusteen 2022–2040 mukaan vieraskielisen väestön osuus Helsingin asukkaista on 24 % vuonna 2035 ja 27 % vuonna 2040
- Helsingin seurakuntien jäsenenä vuonna 2024: 3 458 muuta kuin suomea tai ruotsia puhuvaa. Tämä on 1,1 % koko seurakuntayhtymän jäsenmäärästä ja 2,5 % ko. kieliryhmän helsinkiläisistä. Venäjä, viro ja englanti yleisimmät kielet.
- Muuta kuin suomea ja ruotsia puhuvien jäsenten määrä on kolmen viimeisimmän vuoden aikana noussut hieman. (vuodesta 2023 vuoteen 2024 49 jäsenellä).
- Muita äidinkieliä kuin suomea tai ruotsia puhuvia rippikoululaisia 99 vuonna 2024.
- Vieraskielisten tapahtumien osallistujamäärä tammi-kesäkuu 16 850 (hlö) vuonna 2025, +12 % vuodesta 2024
- Vapaaehtoisikertojen lukumäärä 01-06/2025 1870 (hlö), +57 % vuodesta 2024
- Vieraskielistä toimintaa edistävien projektien rahoitus (€) ja suhteellinen rahoitusosuus (%) myönnetystä projektirahoituksesta 22 % (yht. 231 000 €)
- Asukkaiden kokemus hyvistä väestöryhmien välisistä suhteista omalla asuinalueella 66 % keväällä 2025, muutos +4 %-yks. vrt. syksy 202

Ajankohtaiset tulokset ja onnistumiset

- Monikielisiin suomalaisiin liittyvä tutkimus on valmisteilla - tekijöinä Kirkon tutkimus ja koulutus sekä Helsingin, Espoon, Vantaan ja Tampereen seurakunnat. Tuloksia saadaan vuodenvaihteessa 2025-26.
- Askeleet kohti monikielistä seurakuntaelämää -esite tarjoaa käytännön vinkkejä mahdollisuuksista edetä kohti monikielisyyttä.
- Henkilöstön kehittämistarjonnassa selkeän ja selkokielen verkkokoulutuksia. Tarpeen mukaan toteutetaan täsmäkoulutusta.
- Kuuden seurakunnan toimintasuunnitelmissa asia on mainittuna: Haaga, Kannelmäki, Malmi, Pitäjänmäki, Herttoniemi, Matteus
- Tarveharkintaista määrärahaa vuodelle 2025 tai 2026 hakeneita monikielisyyttä edistäviä projekteja on kaikkiaan 18, joista 11 on seurakuntien projekteja ja 7 yhteisten palveluiden. Sisällöllisesti projektit jakautuvat paikallisen monikulttuurisuuden kehittämiseen (5 kpl), verkostotyöhön (3 kpl), nuorten aikuisten toimintaan (1 kpl), hallinnollisten prosessien kehittämiseen (4 kpl) ja muuhun toimintaan (5 kpl). Huom! Yksi ja sama projekti voi edistää useampaa strategista tavoitetta yhtä aikaa.
- *Hyvä esimerkki: Huopalahden rovastikunnan monikulttuurisuushanke*
Tässä projektissa seurakunnat tukevat toisiaan monikulttuurisen työn kehittämisessä: kukin seurakunta jakaa omaa osaamistaan ja saa tukea toisilta niissä asioissa, joissa oma työ kaipaa vahvistusta. Projekti edistää yhdenvertaisuutta ja rasminvastaista työtä tarjoten työntekijöille konkreettisia välineitä arjen kohtaamisiin.

Kielellinen ja kulttuurinen moninaisuus

Yhteenveto keskustelusta

- Keitä haluamme tavoitella? Onko jäsenhankinta ykköstavoite vai haluammeko tukea ensisijaisesti kotoutumista
- Yhteiskunnassa on paljon vihaa ja vihapuhetta, miten kirkko voi toimia vastavoimana?
- Voisiko tätäkin kokonaisuutta ajatella kirkon esteettömyyden edistämisenä?

Strategian valinta 1: Toimimme monikielisenä hengellisenä yhteisönä

- Rakennamme monikielisiä, rohkeita ja syrjimättömiä hengellisiä yhteisöjä, joissa jokainen kokee itsensä tervetulleeksi, osalliseksi ja arvostetuksi.
(Arvioitu onnistuminen 2,7 / 5)
- Lisäämme evankelis-luterilaisen kirkon kiinnostavuutta ja merkityksellisyyttä muuta kuin suomea tai ruotsia puhuvien helsinkiläisten keskuudessa
(Arvioitu onnistuminen 2,7 / 5)
- Edistämme kristinuskon harjoittamista moniäänisesti / **luterilaisuuden pohjalta / monikielisesti**, jotta jokainen helsinkiläinen voi rakentaa ja vaalia omaa suhdettaan Jumalaan
(Arvioitu onnistuminen 3 / 5)
- Toimimme aloitteellisena vaikuttajana myönteisen uskonnonvapauden **ja uskontojen välisen vuoropuhelun** toteutumisen puolesta ja pidämme huolta, ettei uskontoa käytetä oikeuttamaan vihapuhetta tai syrjintää
(Arvioitu onnistuminen 3,3 / 5)

Toimenpide-ehdotukset

- Tuemme kotoutumista ja edistämme selkosuomen, kuvatuon ja livetekstitysten käyttöä
- Vahvistamme vieraskielisten osallistumista päätöksentekoon (vieraskielisten vaikuttajaryhmä, seurakuntavaalit)

Nuoret ja nuoret aikuiset

Havainnot tilastoista ja tutkimuksista

- Nuoret aikuiset ovat määrällisesti Helsingin seurakuntien suurin jäsenryhmä, kuitenkin samalla kirkkoon kuulumisen kannalta eroherkkiä
- Nuorten uskonnollisuuden vahvistuminen on ollut merkittävää viimeisten viiden vuoden aikana ja erityisesti nuorten miesten uskonnollisuus on voimistunut
- Rippikoulu pysyy suosittuna ja jatkovuodelle löytyy hakijoita isosiksi, mutta sen jälkeen kirkkosuhde on vaarassa heikentyä
- Nuorten ja nuorten aikuisten toimintaa edistävien projektien rahoitus myönnetystä projektirahoituksesta 26 % (yht. 280 000 €)
- Nuorille ja nuorille aikuisille suunnattujen tapahtumien osallistujamäärä 52 275 (hlö) vuonna 2024, vapaaehtoiskertojen lukumäärä 1 238 vuonna 2024
- 1-6/2025 nuorille ja nuorille aikuisille suunnattujen tapahtumien osallistujamäärä 40 230 hlö, kasvua 81 % vuodesta 2024. Näihin liittyvien vapaaehtoiskertojen lukumäärä 1049, kasvua 59% vuodesta 2024.
- Helsingin seurakuntiin myönteisesti ja erittäin myönteisesti suhtautuvien osuus 18-34-vuotiaista vastaajista 30 % (miehet 34 %, naiset 27 %), muutos –3 %-yks. vrt. 2023
- Suomalaisten kokemus yksinäisyys on kasvanut vuosina 2020–2025 ja syrjäytyminen on kasvava haaste etenkin nuorilla.
- Nuorten tulevaisuususkko heikentynyt; optimistisesti omaan tulevaisuuteensa suhtautuvien nuorten määrä on romahtanut lähes 20 prosenttiyksiköllä vuodesta 2021. Nuorten kohtaama väkivalta lisääntyvänä huolena.

Ajankohtaiset tulokset ja onnistumiset

- Seurakunnissa ja yhtymätasolla tarjotaan ja kehitetään eri toimintamuotoja kohderyhmälle
- Nuorten vaikutusmahdollisuuksia edistetään ja nuorten vaikuttajaryhmien toiminta on käynnistynyt
- Ainakin 4 seurakuntaa (Johannes, Kannelmäki, Mikael, Töölö) on lisännyt resursseja nuorten ja nuorten aikuisten työhön ja tavoittamiseen
- Vuonna 2026 14 seurakuntaa mainitsee nuoret aikuiset toimintasuunnitelmissaan. (Vuonna 2024 8 seurakuntaa mainitsi nuoret aikuiset)
- Jossain määrin toimintaa tehdään myös seurakuntarajojen yli. mm. kirkkoapron toteuttaminen kokoaa toimijoita
- Haasteena on kohderyhmän heterogeeninen luonne. Nuoret aikuiset on ryhmä, joka ei vanhempien ikäryhmien tapaan seuraa seurakuntarajoja vaan siirtyy toiminnan luonteen mukaan.
- Uudet nettisivut ja tapahtuma-/toimintahakualusta tarjoaa työkalun seurakuntalaisille ja työntekijöille.
- Yhteensä 23 projektia on saanut tai hakemassa tarveharkintaista määrärahaa nuoriin aikuisiin liittyen. Näistä 16 projektia on seurakunnissa ja 7 yhteisissä palveluissa. Sisällöllisesti projektit jakautuvat paikalliseen nuorten aikuisten toiminnan kehittämiseen (8 kpl), verkostotyöhön (4 kpl) diakoniseen toimintaan (3 kpl), hallinnollisten prosessien kehittämiseen (3 kpl) ja muuhun toimintaan (5 kpl). Projekteissa tuetaan nuorten jumalanpalvelusyhteisöjen rakentumista sekä ehkäistään nuorten syrjäytymistä (Mustasaaren nuorten kesä, venäjänkieliset nuoret aikuiset seurakuntatyössä, rippikoulu jäsenyyden aktivoijana pk-seudulla, nuorten aikuisten työhön lisää vaikuttamista, voimaantumista ja vertaistukea).

Nuoret ja nuoret aikuiset

Yhteenveto keskustelusta

- Alatavoitteet nähtiin hyviksi, ehkä vähän abstrakteiksi. Enemmän konkretiaa, toimintaa ja tekemistä
- Profiloidaan seurakuntien toteuttamaa nuorten aikuisten työtä niin voidaan tavoittaa laajemmin erilaisia nuoria.
- Missä on koko Helsingin tarjonta koottuna?
- Kesäaika on hyvää aikaa saada nuoria ja nuoria aikuisia mukaan toimintaan
- Maahanmuuttajataustaisia nuoria olisi myös syytä tarkastella

Strategian valinta 2: Olemme merkityksellinen nuorille aikuisille

Tavoitteet

- MUUTOSEHDOTUS vahvistamme kykyämme ymmärtää/ **Syvennämme ymmärrystämme** nuorten ja nuorten aikuisten uskonnollisuuden, arvojen ja ajattelun muutoksista ja vastata/vastaamme niihin erilaisin kokeiluin (Arvioitu onnistuminen 3,4 / 5)
- Lisäämme evankelis-luterilaisen kirkon kiinnostavuutta ja merkityksellisyyttä nuorten ja nuorten aikuisten keskuudessa (Arvioitu onnistuminen 3,3 / 5)
- Nostamme edelleen rippikoulun käymisen mielekkyyttä ja parannamme nuorille ja nuorille aikuisille suunnatun toiminnan vetovoimaa sitouttaaksemme heidät kirkkoon (Arvioitu onnistuminen 4 / 5)
- Olemme mukana ehkäisemässä nuorten syrjäytymistä ja tuemme heidän osallisuuttaan ja vaikuttamismahdollisuuksiaan (Arvioitu onnistuminen 2,6 / 5)

Toimenpide-ehdotukset

- Otamme käyttöön osallistavan budjetoinnin
- Lisätään nuorten aikuisten toimintaa kesällä (Mustasaari, Lekholmen)
- Nuorten mielipiteiden konkreettinen selvittäminen
- Nuorten aikuisten työn profilointi
- Kokoamme nuorille ja nuorille aikuisille suunnatun toiminnan viestinnällisesti yhteen paikkaan

Hyvän tekemisen verkostot ja kumppanuudet

Havainnot tilastoista ja tutkimuksista

- Yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa toteutettujen tapahtumien osuus 26 % (muutos +1% vuodesta 2023)
- Seurakunnilla korostuvat alueen järjestöt, yhdistykset, koulut ja heidän kanssaan järjestetyt yhteiset tapahtumat ja tilojen käyttö,
- Yhteisillä palveluilla korostuvat sopimuskumppanit ja alihankkijat/toimittajat
- Vapaaehtoiset ovat merkittävä voimavara seurakunnille, mutta ihmisten sitouttaminen on haastavaa
- Helsinkiläisille on tärkeää, että seurakunnat puhuvat ja toimivat rauhan puolesta. (tärkeys 5,62, onnistuminen 4,4)

Ajankohtaiset tulokset ja onnistumiset

- Kumppanuudet ovat eritasoisia strategiselta merkittävyydeltään ja sisällöltään. Tarvitaan yhtenäistämistä ja strategisen prioriteetin tunnistamista.
- 13 seurakunnan toimintasuunnitelmissa (2026) korostetaan tässä kohdin vapaaehtoistoimintaa (vapaaehtoistoiminnan kehittäminen, tehtäviin perehdyttäminen ja sitouttaminen, vapaaehtoiskyselyt, uusien vapaaehtoisten rekrytointi)
- Yhteistyö Omanissa toimivan Al Amana -keskuksen kanssa rauhaan, sovintoon ja uskonnondialogiin liittyen (kolme opintomatkaa vuosien 2023–2025)
- Ukrainan sodan alkamispäivää ja Ukrainalaisten kansallispäivää on vietetty Senaatintorilla. Tapahtumat ovat koonneet tuhansia osallistujia, mutta väsymistä on havaittavissa.
- Tuomiokirkkoseurakunnassa on vietetty lokakuussa rauhaan liittyvää teemakuukautta. Gaia-näyttely 2024 ja Mars 2025
- Yhteensä 20 projektia on saanut tai hakemassa tarveharkintaista määrärahaa vuodelle 2025 tai 2026. Näistä projekteista seurakuntien projekteja on 13 kpl ja yhteisten palveluiden projekteja 7 kpl. Sisällöllisesti projektit jakautuvat paikalliseen toimintaan verkostoissa (11 kpl) diakoniseen toimintaan (2 kpl), hallinnollisten prosessien kehittämiseen (4 kpl) ja muuhun toimintaan (3 kpl)mm. vahvat verkostot (Lauttasaari), kohdataan kaupunginosissa (Töölö), korttelimessu (Kallio), seurakuntalaisten osallisuuden vahvistaminen (Herttomiehi). Huom! Yksi ja sama projekti voi edistää useampaa strategista tavoitetta yhtä aikaa.
- *Hyvä esimerkki projektista: Vahvat verkostot Lauttasaari*

Hyvän tekemisen verkostot ja kumppanuudet

Yhteenveto keskustelusta

- Yhteistyökumppanit seurakunnille tärkeä voimavara, osaamisen lisääjä ja tavoittamisen muoto
- Naapuriseurakuntien helpompi jakaa kumppanuuksia keskenään, koko Helsingin tasolla omistajuus ja vastuut epäselviä
- Strategiavalinta liittyy oleellisesti myös vapaaehtoisuuteen, mutta sitä ei mainita juurikaan tavoitteissa
- Toivotaan selkeytettävän koko Helsingin taseisia kumppanuuksien rakenteita ja vaikuttamisen avaintemoja

Strategian valinta 3: Vahvistamme hyvän tekemisen verkostoja

Tavoitteet

- Olemme kaupungin **vaikuttavin** hyvän tekemisen verkostojen mahdollistaja
(Arvioitu onnistuminen 3 / 5)
- Määrittelemme kumppanuusstrategian ja syvennämme valittuja kumppanuuksia strategisiksi kehittämällä yhteistä suunnittelua ja ennakointia
(Arvioitu onnistuminen 2,6 / 5)
- Toimimme aloitteellisena vaikuttajana laajoissa yhteiskunnallisissa kysymyksissä, kuten eriarvoisuuden ehkäisemisen, rauhan, sovinnon ja uskontodialogin puolesta
(Arvioitu onnistuminen 3,1 / 5)
- Aloitamme uutta vain yhdessä yhteistyökumppaneiden ja osallisten kanssa
(Arvioitu onnistuminen 2,9 / 5)

Toimenpide-ehdotukset

- Kokoamme ja jaamme hyviä käytäntöjä ja ideoita systemaattisesti (liittyy kaikkiin valintoihin)
- Seurakuntalaisten (=vapaaehtoisten) systemaattisempi mukaan ottaminen, osallistaminen, kouluttaminen

Toivon teot ja sosiaalinen kestävyys

Havainnot tilastoista ja tutkimuksista

- Suomen talouden heikko tilanne ja leikkaukset sosiaaliturvaan näkyvät kasvuna kirkon diakoniatyössä. Asunnottomuus on kääntynyt kasvuun Helsingissä.
- Suomalaisten kokema yksinäisyys on kasvanut vuosina 2020-2025
- Helsingiläisille on erityisen tärkeää että seurakunnat huolehtivat vähäosaisista (asteikolla 1-7, tärkeys 5,86 onnistuminen 4,69), pitävät huolta vanhuksista (tärkeys 5,8 onnistuminen 4,53) ja tukevat elämän kriiseissä (tärkeys 5,69 onnistuminen 4,61).
- Kirkkoa pitää luotettavana vuonna 2025 75 % helsingiläisistä. Määrä on laskenut reilun 4% vuodesta 2021
- Kirkkoa pitää avoimena 67 % helsingiläisistä. Määrä on kasvanut 1 % vuodesta 2021
- Helsingin seurakunnissa ja Varustamoissa toteutetun diakonian asiakaskyselyn mukaan 60 % ihmisistä on saanut apua ja neuvoja kaikkeen etsimäänsä. Saman kyselyn mukaan diakonian asiakkailla merkityksellisyyden kokemus on kasvanut 74 % -> 78 % (kevät 2024-syky 2024).
- Sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen tukeminen on tärkeää helsingiläisille (tärkeys 4,97, onnistuminen 4,03).
- Helsingiläisten mielikuva kirkon suvaitsevaisuudesta on parantunut (2021 / 65 % -> 2025 / 68 %).
- Auttamistyöhön kohdistuvien projektien rahoitus on 19 % (200 170 euroa) Luku on laskettu tarveharkintaista määrärahaa hakeneista projekteista vuonna 2025.
- Diakoniatyössä kohdattiin 38 185 henkilöä vuonna 2024. Muutos -0,4% vuodesta 2023
- Tutkimuksen mukaan helsingiläiset pitävät monia kirkkoja arkkitehtonisesti hienoina ja historiallisesti kiinnostavia. Useita huolestuttaa lähikirkkojen sulkeminen, purkaminen tai käyttämättömyys. Taloudelliset säästötoimet ja niiden seuraukset herättävät ymmärrystä mutta myös surua ja kritiikkiä

Ajankohtaiset tulokset ja onnistumiset

- Seurakuntien toimintasuunnitelmissa toivon tekojen näkökulma vaihtelee: apua tarvitsevien tukeminen ja vahvistuva diakonia (7 seurakuntaa), toivon vahvistaminen Jumalan rakkaudella (6), yksinäisyyden lievittäminen (2), luottamuksen vahvistaminen (1)
- Nuorten ja nuorten aikuisten työelämään liittyviä taitoja pyritään parantamaan mm. Portteja työelämään -projektilla ja Waste & Feast -ravintoloissa
- Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2025-2027 valmistunut
- Toiminta-asiakirja ja koulutukset sateenkaari-ihmisten yhdenvertaisuuden vahvistamiseksi ja edistämiseksi olemassa
- Tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja oikeudenmukaisuuden edistäminen ei TTS-tavoitteena yhdessäkään seurakunnassa tai yhteisten palveluiden osastolla
- Kaikkiaan 16 projektia on saanut tai hakemassa tarveharkintaista määrärahaa tähän liittyen. Näistä 12 kpl on seurakuntien projekteja ja 4 kpl Yhteisten palveluiden projekteja. Sisällöllisesti projektit jakautuvat paikallisen toiminnan kehittämiseen (7 kpl), verkostotyöhön (2 kpl) diakoniseen toimintaan (1 kpl), hallinnollisten prosessien kehittämiseen (3 kpl) ja muuhun toimintaan (3 kpl). Huom! Yksi ja sama projekti voi edistää useampaa strategista tavoitetta yhtä aikaa.
- *Hyvä esimerkki projektista: Hoppets nätverk – Network of Hope*

Toivon teot ja sosiaalinen kestävyys

Yhteenveto keskustelusta

- Mitä kaikkea toivon teot voivat olla? Ruokailut, yhdessä tekeminen, kokonaisturvallisuusstrategian luominen...
- Rauha toivon rinnalle. Rauha on toivoa

Strategian valinta: Rakennamme toivon teoilla parempaa huomista

- Teemme toivoa näkyväksi sanoilla ja teoilla
(Arvioitu onnistuminen 3,6 / 5)
- MUUUTOSEHDOTUS: Annamme äänen yhteiskunnan heikoimmassa asemassa oleville **heille, joita ei muuten kuulla** ja tuemme heitä kasvattamaan omaa osallisuuden kokemustaan
(Arvioitu onnistuminen 3 / 5)
- Vahvistamme helsinkiläisten kokemusta oikeudenmukaisuuden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumisesta kirkossa käytännön toimin
(Arvioitu onnistuminen 3,5 / 5)
- Toimintamme on sosiaalisesti kestävä
(Arvioitu onnistuminen 3,4 / 5)

Toimenpide-ehdotukset

- Määrittelemme yhteisen tavoitteen (näyn) auttamistyölle
- Toimimme ja puhumme rauhan puolesta
- Ymmärrämme mistä osallisuuden kokemus muodostuu ja vahvistamme sitä / Edistämme seurakuntalaisten toimijuutta

Jäsenmäärän kasvu ja muuttoliike Helsinkiin

Havainnot tilastoista ja tutkimuksista

- Jäsenmäärä oli syyskuun lopussa 307 539 jäsentä, mikä on 292 jäsentä enemmän kuin vuoden alussa. Edellisen kerran yhtä suotuisassa tilanteessa on kesän jälkeen oltu vuonna 2015. Tämän hetken arvio koko vuoden 2025 jäsenmäärän muutoksesta on kuitenkin lievästi negatiivinen (noin -2 800 jäsentä), sillä tyypillisesti kirkosta eroamiset sijoittuvat vuoden loppuun.
- Merkittävä osa jäsenmäärän kasvusta tulee Helsinkiin muuttaneista. Suurimpana ryhmänä ovat 18–29-vuotiaat, jotka muuttavat useimmiten työn ja opiskelun perässä.
- Kaupungin ennusteiden mukaan Helsingin asukasmäärä kasvaa vuoteen 2060 mennessä yli 230 000 asukkaalla. Kasvu perustuu erityisesti ulkomaan muuttoliikkeeseen.
- Nuoret ovat Helsingin suurin ikäryhmä, mutta tulevaisuudessa väestöstä yhä suurempi osa on ikääntyviä. Nämä koskevat sekä kaupunkia että seurakuntia.
- Tutkimuksissa on havaittu, että helsinkiläiset odottavat kirkolta erityisesti huolenpitoa heikommassa asemassa olevista ja tukea elämän kriiseihin. Monille tämä on keskeinen syy kuulua kirkkoon.
- Kokemus siitä, että kirkko ei edistä tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja oikeudenmukaisuutta, on monelle syy erota kirkosta.
- Viron kasvavissa seurakunnissa on lämmin ja avoin ilmapiiri, jossa ihmiset kokevat tulevansa nähdyiksi ja arvostetuiksi. Seurakunnissa toteutuu sekä vahva hengellinen elämä että ihmiskeskeisyys ja ulospäinsuuntautunut asenne ja valmius toimia yhteiseksi hyväksi.

Ajankohtaiset tulokset ja onnistumiset

- Jäsenmäärän ja kävijämäärien kasvua on todennettu useissa seurakunnissa, ja aktiivisuus näkyy arjen toiminnassa.
- Useiden seurakuntien toimintasuunnitelmissa mainintoja alueelle muuttavien tavoittamisesta tutustumistapahtumin (esim. uusien jäsenten risteilyt, kirkon avoimet ovet, pizzaillat ym.) sekä henkilökohtaisella viestimisellä. Kohtaamisen ja kutsumisen kulttuuria ja käytäntöjä on syytä vahvistaa kaikissa seurakunnissa.
- Kaikkiaan 17 projektia on saanut tai hakemassa tarveharkintaista määrärahaa vuodelle 2025 tai 2026 Strategian vision "Kasvava kristillinen helsinkiläinen yhteisö olla, tulla ja toimia" toteuttamiseen. Näistä projekteista 10 kpl on seurakunnissa ja 7 kpl yhteisissä palveluissa. Sisällöllisesti projektit jakautuvat paikallisen toiminnan kehittämiseen (9 kpl), verkostotyöhön (1 kpl), diakoniseen toimintaan (2 kpl), hallinnollisten prosessien kehittämiseen (3 kpl) ja muuhun toimintaan (2 kpl). Huom! Yksi ja sama projekti voi edistää useampaa strategista tavoitetta yhtä aikaa.
- Hyvä esimerkki projektista: Seurakuntalaisten osallisuuden vahvistaminen. Herttoniemen seurakunnan projektissa palvelumuotoillaan asiakaslähtöisesti seurakuntalaisten näköistä toimintaa. Tavoitteena on uusien käytäntöjen ja pelisääntöjen sekä viestinnän muotoileminen tarpeita vastaaviksi. Keskiössä on myös seurakunnan henkilöstön osaamisen vahvistaminen vapaaehtoistyön koordinoinnissa.

Jäsenmäärän kasvu ja muuttoliike Helsinkiin

Yhteenveto keskustelusta

- Maahanmuuttajien – eri ryhmien tunnistaminen ja mukaan kutsuminen
- Erilaisten hyvien käytäntöjen ja ideoiden kokoaminen ja jakaminen... Kokeilukulttuurin ruokkiminen.
- Paikallinen vapaaehtoistyö ja rinnalla kulkeminen maahanmuuttajien kotouttamiseksi?
- Miten vahvistamme osallisuuden kokemusta? Onko riittävää verkosto- ja osallisuuden vahvistamisen osaamista?
- Muuttaminen alueelta toiselle... kutsu mukaan... erityisesti miten kirkko on läsnä uusilla, rakentuvilla aluilla
- Myönteinen medianäkyvyys
-

Strategian vision lauseet:

- Kirkko Helsingissä on kasvava ja avoin kristillinen yhteisö. Se on merkityksellinen koko kaupungille ja sen asukkaille, *(Arvioitu onnistuminen 3 / 5)*
- Toimimme verkostoissa ja luomme toivoa, *(Arvioitu onnistuminen 3,2 / 5)*
- Nuoret aikuiset ja eri kielitaustaiset tuntevat yhteisömmme omakseen *(Arvioitu onnistuminen 2,8 / 5)*
- Olemme entistä vaikuttavampia ja siten kasvattaneet jäsenyyttä ja jäsenmäärää. *(Arvioitu onnistuminen 3 / 5)*
- Evankeliumi kutsuu meitä Jeesuksen seuraajina puolustamaan heikoimmassa asemassa olevia, rakentamaan sovintoa sekä luomaan turvallisia yhteisöjä Jumalan kohtaamiseen ja hyvän tekemiseen. *(Arvioitu onnistuminen 3,4 / 5)*
- Edistämme tinkimättä tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja oikeudenmukaisuutta *(Arvioitu onnistuminen 3 / 5)*
- Osallistumme rakentavan rohkeasti yhteiskunnalliseen vuoropuheluun *(Arvioitu onnistuminen 3,1 / 5)*

Toimenpide-ehdotukset

- Selkeytämme jäseneksi liittymisen prosessia
- Ymmärrämme mistä jäsenyyttä muodostuu ja keskitymme sen vahvistamiseen
- Ymmärrämme mikä saa ihmiset liittymään kirkkoon

Ekologinen, taloudellinen ja hallinnollinen kestävyys

Havainnot tilastoista ja tutkimuksista

Ekologinen kestävyys

- Seurakuntayhtymän hiilijalanjälki on noussut +2,4 % (2023/13,9 milj. kg CO₂e, 2024/14,3 milj. kg CO₂e) erityisesti rakentamisen ja liikumisen osalta – (vuonna 2024 valittu mittari)

Taloudellinen kestävyys

- Vuonna 2024 vuosikate 33,3 M€, vuonna 2023 vuosikate 41,3 M€; muutos -19 % – vuonna 2024 valittu mittari
- Kiinteistöjen korjausvelka on suuri. Investoinnit / Investointimäärärahat ovat kasvaneet merkittävästi vuonna 2025 ollen nyt 29,5 milj. euroa. Tästä merkittävä osa on siirtomäärärahoja vuodelta 2024. Alkuperäisessä talousarvioissa investoinnit vuodelle 2025 olivat 14,8 milj. euroa.
- TA 2026: Ylijäämäinen 2,7 M€, henkilöstökulut kasvavat 0,7 M€, seurakuntien säästöt kasvavat 0,7 M€, toimintatuotot kasvavat 0,8 milj.

Hallinnollinen kestävyys

- Työntekijöiden ja luottamushenkilöiden kokemus hallinnon läpinäkyvyydestä 4,3/5 (2025) – vuonna 2024 valittu mittari

Ajankohtaiset tulokset ja onnistumiset

Ekologinen kestävyys

- Hiilineutraaliuustiekartta: Helsingin seurakuntayhtymä pyrkii strategian mukaisesti vähentämään ilmastopäästöjä vähintään 80 prosenttia vuoden 2019 tasosta vuoteen 2030 mennessä.
- Hiilineutraaliuustiekartta hyväksytty keväällä 2025, sen toteuttamisesta on kirjattu toimintasuunnitelmiin
- Ympäristötyö on laajentunut kohti ESG-työtä

Taloudellinen kestävyys

- Taloussuunnittelua ohjaavat periaatteet: Tilikauden jäämää ei päästetä alijäämäiseksi ja rahavaroja ei päästetä reaaliarvokorjattuna laskemaan alle 100 milj. euron (vuoden 2021 tasoon nähden)
- Kiinteistöstrategia: Tavoitteena on, että omassa käytössä olevien tilojen määrä vuonna 2030 on enintään 110 000 k-m². (Vuonna 2020 tilojen määrä oli yhteensä 147 228 m². Rohkeasti yhdessä linjaus 2021: omassa käytössä olevien tilojen vähennys 40 000 k-m²:n vuoteen 2030 mennessä.

Hallinnollinen kestävyys

- Johtamisjärjestelmän arviointi - KPMG:n raportti ja siihen liittyvien toimenpiteiden suunnittelu ja toteutus
- Uusi työntekijä nyt - HR-työn sujuvoittaminen ammattimaisesti ja tietoturvallisesti
- Hankintaohje on tarkistettu 2025 ja se sisältää hankintatoimen johtamisen peruspilarit.

Ekologinen, taloudellinen ja hallinnollinen kestävyys

Yhteenveto keskustelusta

- Tilojen vähentäminen edistää sekä ekologista että taloudellista kestävyyttä
- Kestävyys läpileikkaa kaiken, mutta raportointia ei ole tehty riittävästi
- Kestävän kasvun ajatus
- Suunnittelua pitäisi parantaa (erit. ekologinen kestävyys)

Strategian visio: Toimintamme on ekologisesti, taloudellisesti ja hallinnollisesti kestävä

- Ekologisen kestävyden edistäminen
(Arvioitu onnistuminen 3,6 / 5)
- Taloudellisen kestävyden edistämien
(Arvioitu onnistuminen 3,9 / 5)
- Hallinnollisen kestävyden edistäminen
(Arvioitu onnistuminen 3,6 / 5)

- Toimimme ilmastonmuutoksen torjumiseksi ja luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi
(Arvioitu onnistuminen x / 5)

Toimenpide-ehdotukset

- Seuraamme tilakustannusten suhdetta toiminnan menoihin
- Tavoittelemme etteivät kiinteistöinvestoinnit ylitä poistoja?

Seuraavat askeleet

Tulevaisuuspäivän jälkeen strategiaan tehdään tarvittavat täsmennykset

Tulevaisuuspäivän
muistiinpanot ja tuotokset
jakoon

- Keskustelua kannustetaan jatkamaan toimitilimissä
- Howspace-alusta edelleen käytössä strategian työstämiseen

Päivitetyt alatavoitteet
käsitellään johtoryhmässä
ja viedään YKN:lle ja YKV:lle

- Strategian valmistelun tukiryhmä apuna
- YKV päättää strategian alatavoitteiden päivityksestä ja merkitsee tilannekatsauksen tiedoksi

Jatketaan vaikuttavaa
toimintaa strategiakaudella
eteenpäin

- Toiminnan tukena erilaisia tilasto- ja tutkimusaineistoja, yhteisiä tapaamisia, määrärahoja ym.
- Tuloksista raportoidaan toimintakertomuksissa, koosteet osavuosikatsauksissa ja tilinpäätöksessä